

PRO BONO

Október / 2020

1. NOVELA ZÁKONA O PROKURATÚRE

Cieľom novely je podľa dôvodovej správy zaviesť transparentný a širšiemu okruhu kandidátov otvorený model navrhovania a voľby kandidátov na funkciu generálneho prokurátora Slovenskej republiky podľa štandardov pre kandidátov na funkciu ústavného sudcu, ktorý bude zohľadňovať odporúčania Európskej komisie pre demokraciu prostredníctvom práva (tzv. Benátska komisia) založenej Výborom ministrov Rady Európy a prax v iných členských štátoch Európskej únie.

2. NOVINKY V TRESTNOM ZÁKONE A ZÁKONE O TRESTNEJ ZODPOVEDNOSTI PRÁVNICKÝCH OSÔB

Novela zmenila systematické zaradenie trestných činov týrania zvierat a zanedbania starostlivosti o zvierat, a to ich presunom medzi trestné činy proti životnému prostrediu, kam po správnosti vecne patria. Touto zmenou sa zároveň dosiahne stav, kedy skrátené vyšetrovanie o týchto trestných činoch budú vždy vykonávať vyšetrovatelia (konkrétne vyšetrovatelia odboru environmentálnej kriminality Policajného zboru).

3. OPATRENIA OBMEDZUJÚCE HAZARD V OBCIACH A MESTÁCH

Novela má posilniť kompetencie samosprávy a vypustiť podmienku podania petície, ktorou sa občania obce sťažujú, že sa v obci narúša verejný poriadok v súvislosti s hraním hazardných hier. Následkom vypustenia tejto podmienky bude obciam umožnené prijať všeobecne záväzné nariadenie, ktorým zakážu hazardné hry na svojom území, čím sa posilní kompetencia samosprávy v oblasti regulácie hazardných hier.

4. NIEKTORÉ OPATRENIA ÚRADU VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY - HROMADNÉ PODUJATIA A PREVÁDZKY

Pokračujúca situácia, spôsobená pandémiou ochorenia COVID -19 sa výrazným spôsobom podpisuje aj na možnostiach organizovania a účasti na podujatiach hromadného charakteru, ale aj na pozícii a otvorenosti prevádzok rôzneho druhu.

5. AKTUÁLNE OPATRENIA ÚRADU VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY - CESTOVANIE

Situácia spôsobená ochorením COVID-19, vyústila do sprísňovania protipandemických opatrení, dotýkajúcich sa najmä prekrytia horných dýchacích ciest, možnosti organizovať spoločenské podujatia hromadného charakteru, zatvárania rôznych prevádzok, či samotného cestovania a prechodu hraničných priechodov.

6. PREHĽAD NAJDÔLEŽITEJŠÍCH ZMIEN, KTORÉ PRINIESLA NOVELA ZÁKONA O ODPADOCH

Novela má stabilizovať systém nakladania s triedeným zberom komunálnych odpadov - odpadov z obalov a neobalových výrobkov tak, aby bol v súlade s princípom rozšírenej zodpovednosti výrobcov, napr. predísť opakovaniu situácie, ktorá nastala začiatkom roka 2020, kedy okolo 400 obcí z dôvodu vyhýbania sa plneniu zákonných povinností niektorých výrobcov obalov a výrobcov neobalových výrobkov, nemalo uzatvorenú zmluvu s organizáciou zodpovednosti výrobcov pre obaly. Ide o niekoľko opatrení, ako je stabilizovanie vzťahov, povinnosť uhradiť náklady za zabezpečenie triedeného zberu a následného zhodnotenia odpadov z obalov a odpadov z neobalových výrobkov, posun zverejnenia údajov potrebných na stabilizovanie systému kolektívneho nakladania s odpadom z obalov a odpadom z neobalových výrobkov.

NOVELA ZÁKONA O PROKURATÚRE

Cieľom novely je podľa dôvodovej správy zaviesť transparentný a širšiemu okruhu kandidátov otvorený model navrhovania a voľby kandidátov na funkciu generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) podľa štandardov pre kandidátov na funkciu ústavného sudcu, ktorý bude zohľadňovať odporúčania Európskej komisie pre demokraciu prostredníctvom práva (tzv. Benátska komisia) založenej Výborom ministrov Rady Európy a prax v iných členských štátoch Európskej únie.

Predkladatelia novely ponúkli na dosiahnutie predmetného cieľa niekoľko prostriedkov: (1) otvorenie prístupu k funkcii generálneho prokurátora aj osobám, ktoré nie sú prokurátormi, (2) zmena podmienok pre vymenovanie do funkcie generálneho prokurátora po vzore kandidátov na sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) vrátane bezúhonnosti a požiadaviek na morálnu a osobnú integritu, (3) zavedenie povinného verejného vypočutia kandidátov na funkciu generálneho prokurátora v Ústavnoprávnom výbore Národnej rady Slovenskej republiky podľa štandardov „grilovania“ kandidátov na sudcov ústavného súdu.

Dňa **02. septembra 2020** bol Národnou radou Slovenskej republiky prijatý zákon č. **241/2020** Z. z. (ďalej len „novela“), ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. **153/2001** Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

Novela, ktorá bola odoslaná na zverejnenie v Zbierke zákonov Slovenskej republiky až po vysporiadaní sa Národnej rady Slovenskej republiky s vetom, podaným prezidentkou Slovenskej republiky mení a dopĺňa okrem zákona o prokuratúre aj zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. **350/1996** Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rokovacom poriadku“), zákon č. **385/2000** Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch a prísediach“) a

zákon č. **154/2001** Z. z. o prokurátoroch a právnych čakateloch prokuratúry v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokurátoroch“).

→ Predpoklady budúceho generálneho prokurátora

Prvou novinkou, ktorú novela prináša je nové znenie ustanovenia **§ 7 ods. 3** zákona o prokuratúre: „Za generálneho prokurátora môže byť vymenovaný **občan Slovenskej republiky, ktorý je voliteľný do národnej rady, dosiahol vek 40 rokov, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, je najmenej 15 rokov činný v právnickom povolaní, je bezúhonný, posledné dva roky pred vymenovaním nevykonával funkciu prezidenta Slovenskej republiky, poslanca národnej rady, poslanca Európskeho parlamentu, člena vlády, predsedu, vedúceho, riaditeľa alebo podpredsedu ostatného ústredného orgánu štátnej správy alebo orgánu štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou, štátneho tajomníka, verejného ochrancu práv, generálneho tajomníka služobného úradu, predsedu samosprávneho kraja, primátora alebo starostu, a jeho morálne vlastnosti a doterajší život dávajú záruku, že funkciu generálneho prokurátora bude riadne a čestne vykonávať.** Splnenie týchto podmienok overuje **príslušný výbor národnej rady** pred hlasovaním o návrhu na vymenovanie.“ (ustanovenie **§ 7 ods. 3** zákona o prokuratúre).

V porovnaní so znením ustanovenia **§ 7 ods. 3** zákona o prokuratúre, účinným do nadobudnutia účinnosti novely sa menia **kritéria**, ktoré musí spĺňať kandidát na funkciu generálneho prokurátora. Kým do účinnosti novely mohol byť za generálneho prokurátora vymenovaný len **prokurátor, ktorý dosiahol vek najmenej 40 rokov, ak s vymenovaním súhlasil a ak aspoň desať rokov vykonával funkciu prokurátora, sudcu alebo advokáta, z toho najmenej päť rokov funkciu prokurátora alebo sudcu**, po novom sa generálnym prokurátorom môže stať aj „neprokurátor“ spĺňajúci podmienky podľa novelizovaného ustanovenia **§ 7 ods. 3** zákona o prokuratúre.

→ Subjekty oprávnené navrhovať kandidátov na voľbu generálneho prokurátora

Novela ďalej rozširuje okruh subjektov, oprávnených na podanie návrhu na voľbu kandidáta na generálneho prokurátora. Zatiaľ čo do účinnosti novely boli oprávnenými na podanie predmetného návrhu **len poslanci** Národnej rady Slovenskej republiky, po novom platí, že „návrh na voľbu jedného kandidáta na generálneho prokurátora môžu podať národnej rade **(A)** poslanec národnej rady, **(B)** minister spravodlivosti Slovenskej republiky, **(C)** verejný ochranca práv, **(D)** Rada prokurátorov Slovenskej republiky, **(E)** profesijná organizácia právnikov, **(F)** právnická fakulta vysokej školy so sídlom v Slovenskej republike a Ústav štátu a práva Slovenskej akadémie vied.“ (ustanovenie **§ 7 ods. 4** zákona o prokuratúre).

Novela ďalej okrem úpravy **(A)** náležitosti návrhu na voľbu kandidáta na generálneho prokurátora a jeho príloh (ustanovenia **§ 7 ods. 5 a 6** zákona o prokuratúre), **(B)** úpravy chápania bezúhonnosti na účely zákona o prokuratúre (ustanovenie **§ 7 ods. 7** zákona o prokuratúre) alebo **(C)** úpravy postavenia a statusu „neprokurátora“, ktorý bude zvolený za generálneho prokurátora v čase výkonu jeho funkcie (ustanovenie **§ 7 ods. 10** zákona o prokuratúre) upravuje aj **(D)** zmenu vyššie spomínaného ustanovenia **§ 8 ods. 3** zákona o prokuratúre. Novelou sa ustanovenie **§ 8 ods. 3** zákona o prokuratúre mení len v písmene **a)**, ktoré prináša zosúladenie existujúcej právnej úpravy s príslušnými ustanoveniami zákona č. **161/2015 Z. z.** Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“). Po novom sa v zmysle ustanovenia **§ 8 ods. 3 písm. a)** zákona o prokuratúre návrh Národnej rady Slovenskej republiky prezidentovi Slovenskej republiky na odvolanie generálneho prokurátora podáva z dôvodu **obmedzenia spôsobilosti generálneho prokurátora na právne úkony** právoplatným rozhodnutím súdu. Z ustanovenia **§ 8 ods. 3 písm. a)** zákona o prokuratúre tak oproti pôvodnému právnemu stavu vypadla možnosť navrhovať odvolanie generálneho prokurátora z dôvodu **pozbenia jeho spôsobilosti na právne úkony**, a to v kontexte príslušných zmien CMP. Dôležitejšie na ustanovení **§ 8 ods. 3** zákona o prokuratúre je však to, že z novely vypadol oproti prvej novele zákona o prokuratúre bod **i)**, ktorý prezidentka v rozhodnutí o vrátení

považovala za nesúladný s ústavou. Národná rada Slovenskej republiky sa teda pri schvaľovaní novely rozhodla úplne akceptovať túto prezidentkinu námietku.

→ Zmeny v zákone o rokovacom poriadku

Novelou sa okrem zákona o prokuratúre zasahuje aj do **zákona o rokovacom poriadku**, v ktorom dochádza predovšetkým k úprave **kompetencií Ústavnoprávneho výboru** Národnej rady Slovenskej republiky v súvislosti so zmenami zákona o prokuratúre a zákona o prokurátoroch. Najpodstatnejšou zmenou zákona o rokovacom poriadku je úprava jeho **šestnástej časti**, ktorej pôvodný nadpis („**Návrhy na vymenovanie a odvolanie generálneho prokurátora**“) sa mení na „**Návrhy na vymenovanie a odvolanie generálneho prokurátora a špeciálneho prokurátora**“. Zákon o rokovacom poriadku tak po novom upravuje nielen pravidlá pri menovaní a odvolávaní generálneho, ale zároveň aj špeciálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „špeciálny prokurátor“). Azda najdôležitejšou zmenou je nové ustanovenie **§ 125** zákona o rokovacom poriadku, ktoré zavádza aj pri kandidátoch na generálneho prokurátora alebo špeciálneho prokurátora **verejné vypočutie**, obdobne ako tomu je pri kandidátoch na sudcov ústavného súdu. V zmysle ustanovenia **§ 125** zákona o rokovacom poriadku platí:

„Voľbu kandidáta na generálneho prokurátora a voľbu kandidáta na špeciálneho prokurátora vyhlasuje predseda národnej rady, ktorý zároveň uvedie náležitosti vyžadované pre kandidáta na generálneho prokurátora a pre kandidáta na špeciálneho prokurátora. Súčasťou návrhu na voľbu kandidáta na generálneho prokurátora a na voľbu kandidáta na špeciálneho prokurátora je navrhnutým kandidátom podpísaný životopis, ktorý obsahuje prehľad doterajšej právnej praxe, výsledky vedeckej, publikačnej, pedagogickej, justičnej alebo inej právnej odbornej činnosti. K návrhu sa pripojí súhlas navrhnutého kandidáta s návrhom na voľbu, čestné vyhlásenie o pravdivosti ním uvedených údajov.“ (ustanovenie **§ 125 ods. 1** zákona o rokovacom poriadku).

„Ústavnoprávny výbor prerokúva návrhy na voľbu kandidátov na generálneho prokurátora alebo návrhy na voľbu kandidátov na špeciálneho prokurátora na verejnej schôdzi, na ktorej umožní

každému navrhnutému kandidátovi na generálneho prokurátora a kandidátovi na špeciálneho prokurátora vystúpiť bez účasti ostatných navrhnutých kandidátov.“ (ustanovenie § 125 ods. 2 zákona o rokovacom poriadku).

„Na schôdzu ústavnoprávneho výboru podľa ustanovenia § 125 ods. 2 zákona o rokovacom poriadku pozve predseda ústavnoprávneho výboru navrhnutých kandidátov na generálneho prokurátora a navrhnutých kandidátov na špeciálneho prokurátora a prezidenta republiky; prezidenta republiky môže na schôdzi ústavnoprávneho výboru zastúpiť vedúci pracovník Kancelárie prezidenta Slovenskej republiky, ktorému sa udelí slovo, kedykoľvek o to požiada. So súhlasom výboru môže vystúpiť splnomocnený pracovník Kancelárie prezidenta Slovenskej republiky. Navrhnutý kandidát sa v rozprave predstaví, pričom uvedie najmä dôvody, pre ktoré sa uchádza o funkciu generálneho prokurátora alebo o funkciu špeciálneho prokurátora, svoje pracovné skúsenosti, publikačnú činnosť, účasť na prednáškach, seminároch a vedeckých konferenciách a najvýznamnejšie dosiahnuté pracovné výsledky. Po svojom úvodnom vystúpení navrhnutý kandidát na generálneho prokurátora alebo kandidát na špeciálneho prokurátora odpovedá na otázky poslancov prítomných na schôdzi ústavnoprávneho výboru a prezidenta republiky, prípadne jeho zástupcu.“ (ustanovenie § 125 ods. 3 zákona o rokovacom poriadku).

„Po skončení rozpravy ústavnoprávny výbor rozhodne o tom, či navrhnutí kandidáti spĺňajú podmienky podľa osobitného predpisu vyžadované na výkon funkcie generálneho prokurátora alebo na výkon funkcie špeciálneho prokurátora.“ (ustanovenie § 125 ods. 4 zákona o rokovacom poriadku).

„Materiály, ktoré sú súčasťou návrhu na voľbu kandidáta na generálneho prokurátora alebo na voľbu kandidáta na špeciálneho prokurátora, zverejňuje národná rada na svojom webovom sídle najmenej 20 dní pred schôdzou ústavnoprávneho výboru, na ktorej sa prerokujú návrhy na voľbu kandidátov na generálneho prokurátora alebo na voľbu kandidáta na špeciálneho prokurátora; niektoré osobné údaje možno pred zverejnením anonymizovať.“ (ustanovenie § 125 ods. 5 zákona o rokovacom poriadku).

„Zo schôdze ústavnoprávneho výboru podľa ustanovenia § 125 ods. 2 zákona o rokovacom poriadku uskutočňuje kancelária verejne dostupný audiovizuálny prenos.“ (ustanovenie § 125 ods. 6 zákona o rokovacom poriadku).

→ Zmeny v zákone o sudcoch a prísediacich

Úprava zákona o sudcoch a prísediacich predstavuje predovšetkým právne a terminologické zosúladienie príslušných ustanovení zákona o sudcoch a prísediacich so zmenami, ktoré novela zaviedla v zákone o prokuratúre, zákone o prokurátoroch a v zákone o rokovacom poriadku.

→ Zmeny v zákone o prokurátoroch

Na záver sa novela dotýka aj zákona o prokurátoroch. Z väčšieho množstva novelou zavedených zmien vyberáme tie najdôležitejšie. Podobne ako pri úprave kreovania generálneho prokurátora aj pri kreovaní špeciálneho prokurátora sa otvára priestor aj pre „nepreokurátorov“. V zmysle nového ustanovenia § 24a ods. 2 zákona o prokurátoroch totiž platí: „Za špeciálneho prokurátora môže byť zvolený občan Slovenskej republiky, ktorý je voliteľný do národnej rady, dosiahol vek 40 rokov, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, je najmenej 15 rokov činný v právnickom povolaní, má odbornú justičnú skúšku, je bezúhonný, posledné dva roky pred vymenovaním nevykonával funkciu prezidenta Slovenskej republiky, poslanca národnej rady, poslanca Európskeho parlamentu, člena vlády, predsedu, vedúceho, riaditeľa alebo podpredsedu ostatného ústredného orgánu štátnej správy alebo orgánu štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou, štátneho tajomníka, verejného ochrancu práv, generálneho tajomníka služobného úradu, predsedu samosprávneho kraja, primátora alebo starostu a jeho morálne vlastnosti a doterajší život dávajú záruku, že funkciu špeciálneho prokurátora bude riadne a čestne vykonávať. Splnenie týchto podmienok overuje príslušný výbor národnej rady pred hlasovaním o návrhu na zvolenie“ (ustanovenie § 24a ods. 2 zákona o prokurátoroch). Okruh osôb, oprávnených podať Národnej rade Slovenskej republiky návrh na voľbu kandidáta na špeciálneho prokurátora sa

podľa ustanovenia **§ 24a ods. 3** zákona o prokurátoroch sa rozširuje nasledovne: "Návrh na voľbu jedného kandidáta na špeciálneho prokurátora môžu podať národnej rade **(A)** poslanec národnej rady, **(B)** minister spravodlivosti Slovenskej republiky, **(C)** verejný ochranca práv, **(D)** generálny prokurátor, **(E)** rada prokurátorov, **(F)** profesijná organizácia právnikov, **(G)** právnická fakulta vysokej školy so sídlom v Slovenskej republike a Ústav štátu a práva Slovenskej akadémie vied" (ustanovenie **§ 24a ods. 3** zákona o prokurátoroch). Obdobne ako je tomu pri zákone o prokuratúre aj do zákona o prokurátoroch sa novelou vkladajú ustanovenia o **(A)** náležitostiach a prílohách návrhu na voľbu kandidátov na špeciálneho prokurátora (ustanovenie **§ 24a ods. 4 a 5** zákona o prokurátoroch), **(B)** ustanovenie vymedzujúce pojem bezúhonnosť (ustanovenie **§ 24a ods. 6** zákona o prokurátoroch, či **(C)** úprava statusu osoby („pôvodne neprokurátora“), zvolenej za špeciálneho prokurátora v čase výkonu predmetnej funkcie (ustanovenie **§ 7 ods. 9** zákona o prokurátoroch).

V kontexte prezidentkou aplikovaného veta sa Národná rada Slovenskej republiky aj v prípade zákona o prokurátoroch rozhodla námietku prezidentky vo vzťahu k ustanoveniu **§ 24aa ods. 3 písm. i)** (dôvod na odvolanie špeciálneho prokurátora ak svoju funkciu prestal vykonávať riadne, čestne nezávisle alebo nestranne) **akceptovať** a predmetné písmeno **i)** do ustanovenia **§ 24a ods. 3** zákona o prokurátoroch **vôbec nevkladať**. Prezidentkinu námietku nevykonateľnosti ustanovenia **§ 24aa ods. 3 písm. g)** zákona o prokurátoroch Národná rada

Slovenskej republiky rovnako akceptovala a v súlade s rozhodnutím o vrátení upravila pôvodné znenie ustanovenia **§ 24aa ods. 3 písm. g)** zákona o prokurátoroch („Národná rada odvolá špeciálneho prokurátora, ak špeciálny prokurátor spáchal čin, ktorý je podľa právoplatného **rozhodnutia ústavného súdu vydaného v disciplinárnom konaní** nezlučiteľný s výkonom funkcie špeciálneho prokurátora“) v tom zmysle, že sa v zvyraznenej časti citovaného ustanovenia **§ 24aa ods. 3 písm. g)** zákona o prokurátoroch došlo k zmene z **disciplinárneho rozhodnutia ústavného súdu na rozhodnutie disciplinárnej komisie, vydané v disciplinárnom konaní**. Uvedená úprava vychádzala z rozhodnutia o vrátení, v ktorom prezidentka argumentovala, že špeciálny prokurátor nepatrí medzi subjekty, voči ktorým môže ústavný súd viesť disciplinárne konanie, disciplinárna zodpovednosť je naopak v súlade s ustanovením **§ 192 ods. 1** zákona o prokurátoroch zverená disciplinárnej komisii zriadenej na Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky.

Na záver si dovoľujeme pripomenúť, že predmetom tohto príspevku boli, vzhľadom na obsahovú a tematickú rozsiahlosť a predĺženie samotného legislatívneho procesu o uplatnenie veta prezidentky, len vybrané ustanovenia novely a rozhodnutia o vrátení. Plné znenie predmetných dokumentov je dostupné na webových sídlach Národnej rady Slovenskej republiky a Zbierky zákonov Slovenskej republiky.

Novela nadobudla účinnosť dňom vyhlásenia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky, dňa **08. septembra 2020**.

NOVINKY V TRESTNOM ZÁKONE A ZÁKONE O TRESTNEJ ZODPOVEDNOSTI PRÁVNICKÝCH OSÔB

Novela zmenila systematické zaradenie trestných činov týrania zvierat a zanedbania starostlivosti o zviera, a to ich presunom medzi trestné činy proti životnému prostrediu, kam po správnosti vecne patria. Touto zmenou sa zároveň dosiahne stav, kedy skrátené vyšetrovanie o týchto trestných činoch budú vždy vykonávať vyšetrovatelia (konkrétne

vyšetrovatelia odboru environmentálnej kriminality Policajného zboru). Okrem tejto zmeny sa zároveň pri obsahovom vymedzení týchto dvoch trestných činov vykonávajú niektoré zmeny, ktoré si vyžiadala aplikačná prax. Ďalšou nie menej významnou zmenou je aj zavedenie novej skutkovej podstaty trestného činu organizovania zápasov zvierat,

ktorým sa reaguje na nový negatívny fenomén objavujúci sa v spoločnosti.

Dňa **25. septembra 2020** prijala Národná rada Slovenskej republiky zákon č. **288/2020 Z. z.** (ďalej len „novela“), ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. **300/2005 Z. z.** Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „TZ“) a ktorým sa dopĺňa zákon č. **91/2016 Z. z.** o trestnej zodpovednosti právnických osôb a o zmene a doplnení zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o TZPO“).

→ **Trestný čin týrania zvierat a trestný čin zanedbania starostlivosti o zviera**

Ako z uvedeného vyplýva, základnou zmenou je zmena systematického zaradenia dvoch trestných činov v rámci osobitnej časti TZ. Trestný čin **týrania zvierat** (pôvodne **§ 378 TZ**) a trestný čin **zanedbania starostlivosti o zvieratá** (pôvodne **§ 378a TZ**) boli do účinnosti novely súčasťou deviatej hlavy osobitnej časti TZ („**Trestné činy proti iným právam a slobodám**“). Po novom sa však trestný čin týrania zvierat a trestný čin zanedbania starostlivosti o zviera systematicky zaraďujú do šiestej hlavy („**Trestné činy všeobecne nebezpečné a proti životnému prostrediu**“), druhého dielu („**Trestné činy proti životnému prostrediu**“) osobitnej časti TZ.

Skutková podstata trestného činu týrania zvierat je od účinnosti novely subsumovaná pod ustanovenie **§ 305a TZ**, v zmysle ktorého platí, že „kto **(A)** týra zviera, hoci bol za obdobný čin v predchádzajúcich dvanástich mesiacoch postihnutý alebo za taký čin v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch odsúdený, **(B)** týra zviera zvlášť krutým a surovým spôsobom, alebo **(C)** utýra zviera, potrestá sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky“ (ustanovenie **§ 305a ods. 1 TZ**). Kvalifikovanú skutkovú podstatu trestného činu týrania zvierat predstavuje ustanovenie **§ 305 ods. 2 TZ**: „Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v **§ 305a ods. 1 TZ (A)** na viacerých zvieratách, **(B)** verejne alebo na mieste prístupnom verejnosti, **(C)** na zvierati osobitne chránenom zákonom, alebo **(D)** závažnejším spôsobom konania“ (ustanovenie **§ 305a ods. 2 TZ**). Trestná sadzba sa teda zvyšuje v prípade, ak sa páchatel dopustí konania podľa ustanovenia **§**

305a ods. 1 TZ a zároveň splní aj niektoré z kvalifikačných kritérií podľa ustanovenia **§ 305a ods. 2 TZ**. Dôležitou zmenou je aj **sprisnenie** trestnej sadzby v základnej skutkovej podstate trestného činu týrania zvierat (**§ 305a ods. 1 TZ**) z pôvodnej trestnej sadzby **do dvoch rokov** na novelou zavedenú trestnú sadzbu **od šesť mesiacov do troch rokov**. Takáto zmena reflektuje trend dereifikácie („odvecovania“), kedy skorší prístup k zvieratám ako k veciam sa mení na prístup k zvieratám ako k živým tvorom. Aplikčná prax totiž preukázala, že vo väčšine prípadov sa pri prvopáchateloch konanie vymedzené pri trestnom čine týrania zvierat kvalifikuje len ako priestupok (s uloženími pokuty), prípadne sa využíva inštitút podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody, čo absolútne neplní funkciu individuálnej a ani generálnej prevencie a nechráni spoločnosť pred páchaním tejto závažnej trestnej činnosti. Cieľom novej právnej úpravy trestného činu týrania zvierat je, aby poskytoval ochranu zvieratám v hierarchii chránených hodnôt výraznejšie ako napr. u ochrany majetku.

K rovnakej zmene systematického zaradenia v rámci osobitnej časti TZ (**presun z 9. hlavy TZ do 6. hlavy TZ**) došlo aj pri skutkovej podstate trestného činu **zanedbania starostlivosti o zviera**, ktorá je po novom upravená v ustanovení **§ 305b TZ** („Kto z nedbanlivosti spôsobí smrť alebo trvalé následky na zdraví zvieratá, ktoré vlastní alebo o ktoré je povinný sa starať tým, že zanedbá potrebnú starostlivosť o toto zviera, hoci bol za obdobný čin v predchádzajúci dvadsiatich štyroch mesiacoch postihnutý, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky“ (ustanovenie **§ 305b ods. 2 TZ**)). Obdobne ako pri trestnom čine týrania zvierat prináša TZ aj pri trestnom čine zanedbania starostlivosti o zviera aj prísnejšiu kvalifikovanú skutkovú podstatu („Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v ustanovení **§ 305b ods. 1 TZ** bez ohľadu na to, či bol za obdobný čin v predchádzajúci dvadsiatich štyroch mesiacoch postihnutý, **(A)** na viacerých zvieratách, **(B)** verejne alebo na mieste prístupnom verejnosti, **(C)** na zvierati osobitne chránenom zákonom, alebo **(D)** závažnejším spôsobom konania“ (ustanovenie **§ 305b ods. 2 TZ**)). Cieľom novelizácie v rámci predmetného ustanovenia **§ 305b TZ** bolo reagovať na množiace

sa prípady závažného zanedbania predovšetkým (stád) hospodárskych zvierat ako hovädzieho dobytku či koní. Taká úprava však nedokáže reagovať na veľký počet nedbanlivostných skutkov spáchaných na jednom zvierati (vo významnej miere hovädzí dobytok, kone) a to ani v prípadoch s fatálnym následkom v dôsledku hrubého zanedbania, ak nie je možné jednoznačne preukázať úmysel páchatela (v zmysle zásady in dubio pro reo, t. j. pri pochybnostiach v prospech páchatela). Z tohto dôvodu novela prináša úpravu, podľa ktorej je možné postihovať páchatela za trestný čin uvedený v **§ 305b ods. 1 TZ**, ak sa ho dopustí **čo i len na jednom zvierati** (v zmysle doterajšej právnej úpravy šlo o zanedbanie starostlivosti o zvieratá, nie o zviera). Tiež sa predmetné ustanovenie **§ 305b TZ** dopĺňa o nový odsek 2, ide o kvalifikovanú skutkovú podstatu, ktorej znenie a tiež úprava trestných sadzieb boli vymedzené analogickým spôsobom ako pri trestnom čine týrania zvierat.

→ Trestný čin organizovania zápasov zvierat

V poradí treťou zmenou, ktorú novela prináša, je zakotvenie skutkovej podstaty nového trestného činu **organizovania zápasov zvierat** podľa ustanovenia **§ 305c** („Kto **(A)** organizuje zápas medzi zvieratami, **(B)** na účel podľa ustanovenia **§ 305c ods. 1 písm. (A)** štuje zviera proti zvieratu, cvičí zviera na inom zvierati, chová, drží, obchoduje alebo inak nakladá so zvieratami alebo také konanie umožní, alebo **(C)** sa zúčastní na organizovanom zápase zvierat, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky“ (ustanovenie **§ 305c ods. 1 TZ**)). Kvalifikovaná skutková podstata trestného činu organizovania zápasov zvierat sprísňuje trestnú sadzbu nasledovne: „odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v ustanovení **§ 305c ods. 1 TZ (A)** verejne alebo na mieste prístupnom verejnosti, **(B)** na zvierati osobitne chránenom zákonom, **(C)** závažnejším spôsobom konania, alebo **(D)** v prítomnosti skupiny osôb mladších ako osemnásť rokov“ (ustanovenie **§ 305c ods. 2 TZ**). Z osobitnej časti dôvodovej správy k novele vyplýva v kontexte nového trestného činu organizovania zápasov zvierat, že chov zvierat, predovšetkým psov na účely zápasov za účelom zisku, je nový fenomén a zárobková činnosť, ktorá je nelegálna nielen z dôvodu

neexistencie príslušného podnikateľského oprávnenia, či krátenia daní, ale predovšetkým z dôvodu, že ide o aktivitu, ktorú už dnes zákon č. **39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti** v znení neskorších predpisov zakazuje pod hrozbou pokuty (štvanie zvierat'a proti zvieratu). Postih za prvé dva spomenuté delikty je však ťažko možné uložiť, pokiaľ nie je páchatel' pristihnutý pri čine, t. j. keď štuje zviera proti zvieratu a/alebo prijíma za túto aktivitu odplatu. Samotnému zápasu však predchádza a nasleduje množstvo úkonov, z ktorých by bolo možné jednoznačne vyvodit' závery potrebné na účely trestného či priestupkového konania. V priestupkovej rovine však doterajšia úprava na tento účel z vyššie spomenutých dôvodov nepostačovala, pričom v trestnoprávnej rovine úprava doteraz úplne absentovala. Novela preto reaguje na potreby aplikačnej praxe, ktorá si vyžiadala zaviesť trestnoprávnu úpravu organizovania zápasov zvierat, keďže jej absencia má za následok slabú postihnuteľnosť páchatel'ov organizujúcich a umožňujúcich toto mimoriadne kruté a surové "divadlo", kde sa zvieratá za aktívneho pôsobenia človeka väčšinou navzájom zabijú trýznivým spôsobom za účelom nelegálneho zisku.

→ Pojem zviera

Do TZ sa novelou vkladá aj nové ustanovenie **§ 305d TZ**, podľa ktorého „na účely **§ 305a až 305c TZ** sa zvierat'om rozumie **pes, mačka, hospodárske zviera podľa osobitného predpisu a chránený živočích podľa osobitného predpisu držaný v zajatí**“ (ustanovenie **§ 305d TZ**).

Novela prináša aj úpravu ustanovenia **§ 3** zákona o TZPO, keď za trestné činy na účely zákona o TZPO považuje aj trestný čin týrania zvierat (**§ 305a TZ**), trestný čin zanedbania starostlivosti o zviera (**§ 305b TZ**) a trestný čin organizovania zápasov zvierat (**§ 305c TZ**). Páchatel'mi uvedených trestných činov v oblasti týrania zvierat sú totiž často právnické osoby.

Novela nadobudla účinnosť dňa **01. novembra 2020**.

OPATRENIA OBMEDZUJÚCE HAZARD V OBCIACH A MESTÁCH

Novela má posilniť kompetencie samosprávy a vypustiť podmienku podania petície, ktorou sa občania obce sťažujú, že sa v obci narúša verejný poriadok v súvislosti s hraním hazardných hier. Následkom vypustenia tejto podmienky bude obciam umožnené prijať všeobecne záväzné nariadenie, ktorým zakázať hazardné hry na svojom území, čím sa posilní kompetencia samosprávy v oblasti regulácie hazardných hier. Podľa dôvodovej správy k novele bolo počas doterajšej právnej úpravy prijatie všeobecne záväzného nariadenia obce o zákaze hazardných hier na celom jej území podmienené existenciou petície, ktorú musí podporiť najmenej 30 % obyvateľov obce, resp. 15 % občanov obce v prípade Bratislavy a Košíc. Z toho dôvodu bolo obmedzenie hazardu na území obce veľmi problematické. Následkom doterajšej právnej úpravy bol stav, kedy obec nedokázala včas zabezpečiť ochranu záujmov obyvateľov pred negatívnymi dôsledkami hazardu. Právne poriadky členských štátov Európskej únie nepodmieňujú zákaz hazardu predložením petície obyvateľov obce.

Národná rada Slovenskej republiky prijala dňa **29. septembra 2020** predmetnú novelu, a to zákon č. **287/2020** Z. z. (ďalej len „novela“), ktorým sa mení zákon č. **30/2019** Z. z. o hazardných hrách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskoršieho predpisu (ďalej len „zákon o hazardných hrách“).

→ Pojem verejný poriadok

Za problematický považujú predkladatelia novely pojem „**verejný poriadok**“ a jeho kvalifikované narušenie. Ako ďalej vo všeobecnej časti dôvodovej správy uvádzajú v zmysle legislatívnych pravidiel a legislatívno-technických pokynov sa pri tvorbe legislatívy vyžaduje používať iba také pojmy a termíny, ktoré sú v právnom poriadku Slovenskej republiky jasne definované. V prípade absencie vymedzenia pojmu „verejný poriadok“ nie je možné posúdiť účel petície ako predpokladu na vydanie všeobecne záväzného nariadenia, ktorým sa má obmedziť prevádzkovanie hazardných hier. V

právnych predpisoch Slovenskej republiky používaný pojem „verejný poriadok“ je nedostatočne určitým právnym pojmom. Nemožno rozumne predpokladať, aby sa tento pojem vykladal úplne identicky v priestupkovom práve, v právnej úprave zákona o pobyte cudzincov alebo dokonca v zákone o spotrebiteľských úveroch. Z aplikačnej súdnej praxe vyplýva, že správne súdy skúmajú podmienku petície a vyžadujú od obce **skúmanie narušenia verejného poriadku**, nielen po formálnej stránke, ale aj po materiálnej, pričom **predstavy občanov podporujúcich petíciu o narúšaní verejného poriadku nemusia vždy zodpovedať predstave súdu**. Ústavný súd Slovenskej republiky pripustil pluralitu v obsahu pojmu „verejný poriadok“ na účely prijatia všeobecne záväzného nariadenia, avšak obec a ani samotný petičný výbor objektívne nie sú schopní preskúmať narušenie verejného poriadku v situácii, kedy je obsah tohto pojmu právne neurčitý a jednotliví občania môžu legitímne vzhliadať narušenie verejného poriadku z rôznych dôvodov. Pre obce a mestá je potom veľmi ťažké zabezpečiť podklady, ktorými by preukazovali kvalifikované narušenie verejného poriadku a jeho skúmanie, a to práve z dôvodu nedostatočnej určitosti obsahu pojmu verejný poriadok, ktorým ho naplňajú aj jednotliví občania podporujúci petíciu. Z uvedených dôvodov bolo ambíciou novely podmienku petície zo zákona o hazardných hrách vypustiť.

Prvou dôležitejšou zmenou, ktorú novela prináša je doplnenie ustanovenia **§ 15** zákona o hazardných hrách o nové **odseky 5 a 6**. V zmysle novelizovaného ustanovenia **§ 15 ods. 5** zákona o hazardných hrách platí, že „ak tak ustanoví obec všeobecne záväzným nariadením, herňa nesmie byť umiestnená vo vzdialenosti menej ako **500 metrov** od **(A)** školy, to neplatí, ak ide o odborný výcvik, odbornú prax alebo umeleckú prax, ktorú žiak vykonáva na pracovisku zamestnávateľa alebo na pracovisku praktického vyučovania, ak sa žiak pripravuje v systéme duálneho vzdelávania, **(B)** školského zariadenia, **(C)** zariadenia sociálnych služieb, zariadenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,

(D) zariadenia pre liečbu nelátkových závislostí, (E) ubytovne mládeže (ustanovenie § 15 ods. 5 zákona o hazardných hrách). Rozdiel oproti pôvodnému ustanoveniu § 15 ods. 5 zákona o hazardných hrách spočíva v predĺžení vzdialenosti herne od taxatívne uvedených zariadení **z pôvodných 200 metrov na 500 metrov**. Druhou zmenou v rámci citovaného ustanovenia je časť ustanovenie § 15 ods. 5 písm. (C) zákona o hazardných hrách, z ktorého pôvodného znenia („zariadenia sociálnych služieb **pre deti a mládež**“) vypadávajú slová „**pre deti a mládež**“. Po novom sa tak citované ustanovenie § 15 ods. 5 zákona o hazardných hrách vzťahuje na zariadenia sociálnych služieb všeobecne, bez špecifikácie na zariadenia sociálnych služieb pre deti a mládež.

Ďalšou zmenou je úprava pôvodného ustanovenia § 15 ods. 6 zákona o hazardných hrách („**Vzdialenosťou sa rozumie pochôdzková vzdialenosť medzi najbližším vchodom do herne a najbližším vchodom do inej herne, budovy školy, školského zariadenia, zariadenia sociálnych služieb pre deti a mládež, zariadenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, zariadenia pre liečbu nelátkových závislostí a do ubytovne mládeže. Vzdialenosť sa meria kalibrovaným meradlom**“ (pôvodné znenie ustanovenia § 15 ods. 6 zákona o hazardných hrách“). Po novom je znenie ustanovenia § 15 ods. 6 zákona o hazardných hrách nasledovné: „**Vzdialenosťou sa rozumie vodorovná vzdialenosť medzi budovou, v ktorej je umiestnená herňa, a najbližšou budovou, v ktorej je umiestnená iná herňa, budovou školy, školského zariadenia, zariadenia sociálnych služieb, zariadenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, zariadenia pre liečbu nelátkových závislostí a budovou ubytovne mládeže**“ (novelou zmenené ustanovenie § 15 ods. 6 zákona o hazardných hrách).

→ Vypustenie petície občanov

Podstatou novely je predovšetkým vypustenie pôvodného ustanovenia § 79 ods. 5 zákona o hazardných hrách („Obec môže vydať všeobecne záväzné nariadenie podľa ustanovenia § 79 ods. 3 alebo ods. 4 zákona o hazardných hrách, ak sa obyvatelia obce **petíciou sťažujú**, že sa v obci **narúša verejný poriadok v súvislosti s**

hraním hazardných hier. Petíciu musí podporiť najmenej **30 % obyvateľov** obce oprávnených voliť do orgánov samosprávy obce. Osobitný zákon o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave a osobitný zákon o meste Košice môže pre podporu petície ustanoviť nižší počet osôb oprávnených voliť do orgánov samosprávy mesta, najmenej však **15 %**; to neplatí, ak štatúty týchto miest prenesú pôsobnosť v oblasti hazardných hier na mestské časti“ (pôvodné, v súčasnosti vypustené ustanovenie § 79 ods. 5 zákona o hazardných hrách). Odstránením citovaného ustanovenia § 79 ods. 5 zákona o hazardných hrách dochádza k vypusteniu požiadavky na predloženie petície pred prijatím všeobecne záväzného nariadenia, ktorým obce zakážu prevádzkovanie hazardných hier na svojom území. Predmetnú zmenu novela prináša z dôvodu nejednoznačnosti náležitostí predmetnej petície ako aj z dôvodu neprimeraného zásahu do samospráv obcí.

Ďalšou dôležitou zmenou, ktorú novela prináša, je zakotvenie prechodného ustanovenia § 100a zákona o hazardných hrách („**Prechodné ustanovenia k úprave účinnej od 1. novembra 2020**“), v zmysle ktorého platí, že „ak je herňa umiestnená v zariadení sociálnych služieb, v ktorom podľa ustanovenia § 15 ods. 3 zákona o hazardných hrách v znení účinnom od **1. novembra 2020** nemôže byť umiestnená, je prevádzkovateľ hazardnej hry v herni povinný do **30. júna 2021** zosúladiť umiestnenie herne s ustanovením § 15 ods. 3 zákona o hazardných hrách v znení účinnom od **1. novembra 2020**“.

Okrem zákona o hazardných hrách prináša novela aj zmenu (A) zákona č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o hlavnom meste Bratislave“), z ktorého novela vypúšťa ustanovenie § 26a ods. 2 zákona o hlavnom meste Bratislave („Petíciu obyvateľov Bratislavy, ktorou sa sťažujú, že sa v Bratislave narúša verejný poriadok v súvislosti s hraním hazardných hier podľa osobitného predpisu, musí podporiť najmenej 15 % obyvateľov Bratislavy, ktorí dovърšili 18 rokov veku“ (pôvodné, v súčasnosti vypustené ustanovenie § 26a ods. 2 zákona o hlavnom meste Bratislave)) a zmenu (B) zákona č. 401/1990 Zb. o meste Košice v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o meste Košice“), z ktorého novela vypúšťa ustanovenie §

21a ods. 2 zákona o meste Košice („Petíciu obyvateľov mesta, ktorou sa sťažujú, že sa v meste narúša verejný poriadok v súvislosti s hraním hazardných hier podľa osobitného predpisu, musí podporiť najmenej 15 % obyvateľov mesta, ktorí dovŕšili 18 rokov veku“ (pôvodné, v súčasnosti vypustené ustanovenie **§ 21a ods. 2** zákona o meste Košice)).

Uvedené úpravy aplikujú do zákona o hlavnom meste Bratislave a zákona o meste Košice zmeny, ktorými došlo k odstráneniu petícií občanov o rušení verejného poriadku zo zákona o hazardných hrách.

Novela prináša do zákona o hazardných hrách viacero drobných obsahových zmien a legislatívno-technických úprav, ktorým sme sa v tomto príspevku osobitne nevenovali a preto odkazujeme na plné znenie novely, dostupné na webovom sídle Národnej rady Slovenskej republiky.

Novela nadobudla účinnosť **01. novembra 2020** s výnimkou zmeny, ktorú novela prináša do ustanovenia **§ 33 ods. 2** zákona o hazardných hrách, a ktorá nadobudne účinnosť **01. januára 2022**.

NIEKTORÉ OPATRENIA ÚRADU VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY - HROMADNÉ PODUJATIA A PREVÁDZKY

Pokračujúca situácia, spôsobená pandemiou ochorenia COVID -19 sa výrazným spôsobom neustále podpisuje aj na možnostiach organizovania a účasti na podujatiach hromadného charakteru, ale aj na pozícii a otvorenosti prevádzok rôzneho druhu.

Opatrenia Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „UVZ“) stanovujú všeobecné, odporúčané, špeciálne a osobitné opatrenia.

→ Hygienické opatrenia

Opatrenia upravujú širokú škálu hygienických opatrení pre prevádzky, ktoré môžeme rozdeliť do nasledovných skupín **(A) všeobecné hygienické opatrenia** (napr. • pri vchode do prevádzky aplikovať vstupujúcim osobám dezinfekciu na ruky alebo poskytnúť jednorazové rukavice, • vykonávať časté vetranie priestorov prevádzky a pravidelne vykonávať dezinfekciu dotykových plôch, kľučiek, nákupných vozíkov a košíkov, používaných prístrojov, nástrojov a pomôcok, • na dezinfekciu použiť dezinfekčné prostriedky s virucídnym účinkom, • zabezpečiť zachovávanie odstupov v radoch osôb minimálne 2 m, to neplatí pre osoby žijúce v spoločnej domácnosti...), **(B) odporúčané opatrenia na zabezpečenie kvality a neškodnosti ovzdušia v budovách** (napr. • pri zabezpečovaní vetrania vzduchotechnickým zariadením sa

odporúča zvýšiť výmenu vzduchu vo všetkých priestoroch a zabezpečiť trvalý chod vzduchotechnického zariadenia, • vyhnúť sa otváraniu okien na toaletách, ak sú odvetrávané núteným vetraním, • nepoužívať čističky vzduchu, ktoré nemajú HEPA filter, • využívať všetky možnosti podtlakového odvetrávania (ventilátory) v sále, na toaletách aj v kuchynských priestoroch...), **(C) špeciálne opatrenia pre prevádzky verejného stravovania** (napr. • otváracie hodiny obmedziť do 22:00 hod. s výnimkou donáškových služieb alebo výdaja pokrmov cez okienko, • pokrmy a nápoje podávať zabalené pre odber so sebou, s výnimkou podávania pokrmov a nápojov v exteriérových častiach prevádzky, • príbor nesmie byť voľne dostupný pre zákazníkov na stoloch, ale musí byť prinesený personálom k pokrmu zabalený do papierovej servítky, • konzumáciu pokrmov alebo nápojov umožniť vykonávať výlučne posediačky, s cieľom zabezpečiť kontrolovaný rozostup osôb...), **(D) osobitné opatrenia pre prevádzky taxislužieb** (napr. • vodič musí mať vhodným spôsobom prekryté horné dýchacie cesty (rúško, respirátor bez výdychového ventilu šál, šatka), • cestujúcim sa odporúča sedieť na zadných sedadlách...), **(E) osobitné opatrenia pre prevádzky zariadení starostlivosti o ľudské telo** (napr. • upraviť časový harmonogram prevádzky tak, aby medzi jednotlivými zákazníkmi bol vždy priestor na upratanie a dezinfekciu pracovného miesta

(pracovné stoly, kreslá, umývadlá, vanička na nohy), • po každom zákazníkovi vykonávať dezinfekciu dezinfekčným prostriedkom s virucídnym účinkom...), **(F) osobitné opatrenia pre prevádzky autoškôl a iných registrovaných osôb pre vykonávanie kurzov povinnej základnej kvalifikácie a pravidelného výcviku** (napr. • vodič a inštruktor musia mať vhodným spôsobom prekryté horné dýchacie cesty (rúško, respirátor bez výdychového ventilu, šál, šatka, • po každom výcviku vedenia vozidla a výcviku na тренаžéri, musí byť interiér vozidla, najmä volant a rýchlostná páka, vydezinfikovaný dezinfekčným prostriedkom...), **(G) osobitné opatrenia pre obchodné domy** (napr. • vybaviť hygienické zariadenia prevádzky tekutým mydlom a papierovými utierkami, • do priestorov obchodného domu umožniť vstup iba osobe s telesnou teplotou najviac 37 °C...). V zmysle ustanovení Opatrenia platí, **že každá prevádzka, na ktorú sa vzťahujú osobitné opatrenia, je povinná plniť aj opatrenia všeobecné.**

Ďalším čiastkovým opatrením je povinnosť prevádzkovateľov predajní potravín a predajní drogerií umožniť v dňoch **pondelok až piatok v čase od 9:00 hod. do 11:00 hod. vstup iba osobám nad 65 rokov.**

→ **Zákaz usporadúvať hromadné podujatia**

S účinnosťou od **15. októbra 2020 do odvolania** sa zakázalo všetkým fyzickým osobám, fyzickým osobám - podnikateľom a právnickým osobám **usporadúvať hromadné podujatia športovej, kultúrnej, zábavnej, spoločenskej či inej povahy v jednom okamihu v počte nad 6 osôb.** Výnimku z týchto zákazov majú však hromadné podujatia, ktorých všetci účastníci budú v dobe začiatku hromadného podujatia disponovať **negatívnym výsledkom RT-PCR testu alebo antigénového testu** certifikovaného na území Európskej únie, na ochorenie Covid19 nie starším ako **12 hodín.** Uvedené hromadné podujatia musia byť ohlásené na miestne príslušnom regionálnom úrade verejného zdravotníctva najneskôr **48 hodín** pred jeho začiatkom, pričom je potrebné uviesť presný čas a miesto jeho konania. Za dodržania týchto podmienok je na uvedenom podujatí možné podávať pokrmy alebo nápoje.

Existujú povinnosti, ktoré je potrebné v prípade, ak je možné organizovať hromadné podujatie, pri jeho organizovaní dodržiavať (napr. **(A)** vstup a pobyt v mieste hromadného podujatia umožniť len s prekrytými hornými dýchacími cestami (rúško, respirátor bez výdychového ventilu, šál šatka), **(B)** hygienické zariadenia musia byť vybavené tekutým mydlom a papierovými utierkami, **(C)** v prípade sedenia sa odporúča zabezpečiť sedenie tak, že medzi obsadenými miestami ostane jedno miesto neobsadené, pričom sekvenciu obsadenia sedadiel sa odporúča v radoch alternovať, alebo tak, že je zabezpečené sedenie v každom druhom rade, uvedené sa nevzťahuje na osoby žijúce v spoločnej domácnosti, **(D)** organizátor musí byť v každej chvíli schopný preukázať počet osôb aktuálne sa zúčastňujúcich na hromadnom podujatí...).

→ **Krsty, pohreby, sobáše**

Vyššie uvedený zákaz organizovať hromadné podujatia sa nevzťahuje na **výkon obradu krstu, pohrebného obradu a sobášneho obradu, vrátane ich civilných verzíí.** Pri týchto podujatiach je však potrebné dodržiavať viacero povinností (napr. **(A)** vstup a pobyt v kostole alebo v obdobných priestoroch slúžiacich na výkon obradov umožniť len s prekrytými hornými dýchacími cestami (rúško, respirátor bez výdychového ventilu, šál, šatka), **(B)** pri vchode do kostola alebo do príslušných priestorov aplikovať dezinfekciu na ruky alebo poskytnúť jednorazové rukavice, **(C)** dodržiavať respiračnú etiketu (kašľať, kýchať do vreckovky, resp. do laktového ohybu), nepodávať si ruky), **(D)** dezinfikovať použité predmety slúžiace účelom obradu...).

→ **Zasadnutia a schôdze orgánov verejnej moci**

Ďalšou výnimkou zo zákazu konania hromadných podujatí sú **zasadnutia schôdze orgánov verejnej moci a ich poradných orgánov, zasadnutia (schôdze) a iné podujatia, ktoré sa uskutočňujú na základe zákona alebo na voľby.** V prípade týchto zasadnutí Opatrenie rovnako ako aj pri ostatných výnimkách upravuje povinnosti, ktoré je potrebné dodržiavať (napr. **(A)** zaistiť pri vstupe do priestorov hromadného podujatia

dávkača na alkoholovú dezinfekciu rúk a dezinfikovať si ruky, resp. zabezpečiť iný adekvátny spôsob dezinfekcie rúk, **(B)** zabezpečiť dostatočné vetranie priestorov hromadného podujatia, **(C)** zabezpečiť pravidelnú dezinfekciu všetkých kontaktných priestorov, najmä dotykových plôch (napr.: kľučky, zábradlia, výtahy) a všetkých kontaktných predmetov (napr.: pracovný stôl, klávesnica, telefóny, prenosné média, myš) dezinfekčným prostriedkom s virucídnyim účinkom...).

Poslednou výnimkou zo zákazu organizovať hromadné podujatia je výkon hromadných

podujatí nevyhnutných s priebehom nasledovných **súťaží: (A) hokej:** TIPOS extraliga (hokej - muži), ICE HOCKEY LEAGUE (hokej - muži), **(B) futbal:** FORTUNA Liga (futbal - muži), **(C) hádzaná:** SLOVNAFT Handball Extraliga (hádzaná - muži), MOL Liga (hádzaná - ženy), **(D) volejbal:** Extraliga muži (volejbal), Extraliga ženy (volejbal), **(E) basketbal:** Slovenská basketbalová liga (muži - basketbal), Extraliga ženy (basketbal - ženy).

Nerešpektovanie Opatrením uložených povinností sa považuje za **správny delikt**, za ktorý môže príslušný regionálny úrad verejného zdravotníctva uložiť pokutu až do výšky **20 000 eur**.

AKTUÁLNE OPATRENIA ÚRADU VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY - CESTOVANIE

V oblasti cestovania, hraničných priechodov a tzv. „covidmáp“ je najaktuálnejším z opatrení Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „UVZ“) **Opatrenie UVZ pri ohrození verejného zdravia, sp. zn.: OLP/7693/2020 zo dňa 29. septembra 2020 (ďalej len „Opatrenie“).**

Opatrenie sa v prvom rade venuje povinnostiam osôb, ktoré s účinnosťou od **01. októbra 2020** vstúpia na územie Slovenskej republiky. Opatrenie rozlišuje, či osoby pricestovali na územie Slovenskej republiky z krajiny Európskej únie alebo z krajiny, nepatriacej do Európskej únie.

→ Podmienky návratu na Slovensko

(1) V prípade osôb, ktoré od **01. októbra 2020** vstúpili na územie Slovenskej republiky a počas predchádzajúcich **14 dní** navštívili **výlučne krajiny Európskej únie** (ďalej len „prichádzajúci z EÚ“), sú tieto osoby povinné ísť do izolácie v domácom prostredí do doby obdržania negatívneho výsledku RT-PCR testu na ochorenie COVID-19. V prípade, že negatívny výsledok RT-PCR testu na ochorenie COVID-19 neobdržia a priebeh izolácie v domácom prostredí je bezpríznakový, táto izolácia sa končí dňom dovŕšenia jej **10. dňa**. Prichádzajúci z EÚ sa musia bezprostredne pri vstupe na územie Slovenskej republiky registrovať na UVZ určenom

webovom sídle (<https://korona.gov.sk/ehranica>). Následne sú prichádzajúci z EÚ povinní najskôr v **5. deň** izolácie v domácom prostredí podrobiť sa laboratórnej diagnostike na ochorenie COVID-19. Päťdňová domáca izolácia od príchodu na územie Slovenskej republiky po podrobenie sa laboratórnej diagnostike sa vzťahuje aj na osoby, žijúce s prichádzajúcimi z EÚ v spoločnej domácnosti. Alternatívou pre uvedené povinnosti je preukázanie sa negatívnym výsledkom RT-PCR testu na ochorenie COVID-19 vykonaným v laboratóriách mimo územia Slovenskej republiky, nie starším ako **72 hodín**, a to priamo pri vstupe prichádzajúcich z EÚ na územie Slovenskej republiky.

(2) Osoby, ktoré od **01. októbra 2020** vstúpili na územie Slovenskej republiky, pričom počas predchádzajúcich **14 dní** navštívili krajinu, ktorá **nie je členom Európskej únie** (ďalej len „prichádzajúci z krajiny mimo EÚ“), sú povinné ísť do izolácie v domácom prostredí do doby obdržania negatívneho výsledku RT-PCR testu na ochorenie COVID-19. Obdobne ako prichádzajúci z EÚ aj prichádzajúci z krajiny mimo EÚ sú povinní bezprostredne pri vstupe na územie Slovenskej republiky registrovať sa na webovom sídle (<https://korona.gov.sk/ehranica>) a najskôr v **5. deň** izolácie v domácom prostredí sa podrobiť laboratórnej diagnostike na ochorenie COVID-19, pričom päťdňová domáca izolácia sa rovnako vzťahuje aj na osoby, žijúce

s prichádzajúcim z krajiny mimo EÚ v spoločnej domácnosti. **Základným rozdielom medzi prvou a druhou skupinou prichádzajúcich na územie Slovenskej republiky je absencia alternatívy v podobe preukázania sa negatívnym výsledkom RT-PCR testu nie straším ako 72 hodín pri osobách prichádzajúcich z krajiny mimo EÚ.** Opatrenie ukladá prichádzajúcim z EÚ aj prichádzajúcim z krajiny mimo EÚ spoločnú povinnosť bezprostredne po návrate do Slovenskej republiky **oznámiť túto skutočnosť** a to telefonicky alebo elektronicky príslušnému regionálnemu úradu verejného zdravotníctva a poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti, ktorý poskytuje zdravotnú starostlivosť v špecializačnom odbore všeobecné lekárstvo, a s ktorým majú uzatvorenú dohodu o poskytovaní zdravotnej starostlivosti alebo poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti, ktorý poskytuje zdravotnú starostlivosť v špecializačnom odbore pediatria, a s ktorým má dieťa uzatvorenú dohodu o poskytovaní zdravotnej starostlivosti. Všetci poskytovatelia zdravotnej starostlivosti, ktorí poskytujú zdravotnú starostlivosť v špecializačnom odbore všeobecné lekárstvo alebo pediatria sú zas v zmysle Opatrenia **povinní** všetkým prichádzajúcim z EÚ a všetkým prichádzajúcim z krajiny mimo EÚ a osobám, ktoré s nimi žijú v spoločnej domácnosti **vystaviť PN** z dôvodu karantény pre COVID-19, ak o to tieto osoby požiadajú.

→ Výnimky z uvedených opatrení a povinností

Opatrenie ďalej ustanovuje množstvo výnimiek, na ktoré sa povinnosti a opatrenia podľa bodov **(1) a (2)** tohto príspevku nevzťahujú. Jedná sa napríklad o **(A)** osoby, ktoré za predchádzajúcich **14 dní**, navštívili výlučne krajinu uvedenú v Prílohe č. 1 Opatrenia, **(B)** vodičov a posádky osobnej, leteckej alebo autobusovej dopravy, ktorí vykonávajú prepravu repatriovaných osôb na územie Slovenskej republiky, **(C)** vodičov a posádky zdravotnej služby, ktorí vykonávajú transport pacienta a vodičov a posádky vykonávajúcich prevoz orgánov určených na transplantáciu, krvi a krvných náhrad, **(D)** zamestnancov pohrebných služieb, ktorí vykonávajú medzinárodnú prepravu ľudských pozostatkov alebo ľudských ostatkov na účely pochovania alebo spopolnenia, **(E)** vykonanie tranzitu štátnych príslušníkov tretích krajín do

niektorého z členských štátov EÚ, v ktorom majú trvalý alebo prechodný pobyt (tieto osoby musia prejsť územím Slovenskej republiky bez zastavenia, pričom za zastavenie sa nepovažuje čas nevyhnutný na nevyhnutné tankovanie pohonných hmôt, a to najneskôr do **8 hodín** od vstupu vrátane času nevyhnutného na natankovanie pohonných hmôt), **(F)** štátnych zamestnancov a zamestnančov pri výkone práce vo verejnom záujme vyslaných na plnenie úloh vyplývajúcich zo zastupovania Slovenskej republiky v medzinárodnej organizácii alebo medzinárodného vojenského zastupiteľstva mimo územia Slovenskej republiky, ktorí vstupujú na územie Slovenskej republiky počas a po skončení vyslania v cudzine, spolu s ich rodinnými príslušníkmi, **(G)** osoby požívajúce na území Slovenskej republiky diplomatické výsady a imunity, **(H)** poslancov Európskeho parlamentu zvolených v Slovenskej republike a ich rodinných príslušníkov, **(I)** zamestnancov prevádzkovateľov prvkov kritickej infraštruktúry v sektore energetika a priemysel, ktorí nepretržitým spôsobom zabezpečujú strategicky a životne dôležité funkcie chodu štátu... **(bod 4 Opatrenia).**

Predmetom tohto príspevku nie sú z dôvodu obsahovej rozsiahlosti všetky výnimky upravené v bode 4 Opatrenia. Plné znenie Opatrenia je dostupné na webovom sídle UVZ.

Mimo výnimiek, priblížených v predošlých statiach, sa povinnosti a opatrenia podľa bodov **(1) a (2)** tohto príspevku nevzťahujú ani na osoby, ktoré **(A)** majú trvalý pobyt alebo prechodný pobyt v Slovenskej republike a majú uzatvorený pracovnoprávny vzťah, obdobný pracovný vzťah alebo miesto výkonu práce, v prihraničných oblastiach na území susedného štátu vo vzdialenosti pozemnou cestnou komunikáciou do **30 km** od otvoreného hraničného priechodu na územie Slovenskej republiky a sú držiteľmi potvrdenia od zamestnávateľa o takomto výkone práce alebo potvrdenia o takomto výkone práce a zároveň ani na osoby, ktoré majú trvalý pobyt alebo prechodný pobyt v prihraničných oblastiach susedného štátu do **30 km** od otvoreného hraničného priechodu na územie Slovenskej republiky, **(B)** majú uzatvorený pracovnoprávny vzťah, obdobný pracovný vzťah, alebo miesto výkonu práce (napr. u SZČO), na území Slovenskej

republiky vo vzdialenosti pozemnou cestnou komunikáciou **30 km** od otvoreného hraničného priechodu na územie Slovenskej republiky a sú držiteľmi potvrdenia od zamestnávateľa o takomto výkone práce alebo o potvrdení o takomto výkone práce a ani na **(C)** občanov Slovenskej republiky, ktorí majú trvalý pobyt alebo prechodný pobyt v prihraničných oblastiach susedného štátu do **30 km** od otvoreného hraničného priechodu na územie Slovenskej republiky a osoby žijúce s nimi v jednej domácnosti, za predpokladu, že prekračujú hranicu v ich sprievode (**bod 5 Opatrenia**).

Výnimku na opatrenia a povinnosti podľa bodov **(1) a (2)** tohto príspevku môže na základe odôvodnenej písomnej žiadosti člena vlády Slovenskej republiky udeliť aj UVZ, a to za predpokladu, že osoba, ktorej je výnimka udelená disponuje pri vstupe na územie Slovenskej republiky negatívnym výsledkom RT-PCR testu na ochorenie COVID-19 **nie starším ako 72 hodín** (**bod 6 Opatrenia**).

Opatrenia a povinnosti v zmysle bodov **(1) a (2)** tohto príspevku sa ďalej nevzťahujú ani na osoby, ktoré majú trvalý pobyt alebo prechodný pobyt v Slovenskej republike a majú uzatvorený pracovnoprávny vzťah, obdobný pracovný vzťah alebo miesto výkonu práce (napr. SZČO), v oblasti **zdravotníctva, opatrovateľstva, a ani na vedecko-výskumných pracovníkov, pedagogických zamestnancov alebo sezónnych pracovníkov v poľnohospodárskom alebo potravinárskom odvetví**, a to vo vzdialenosti viac ako **30 km** po pozemnej komunikácii od hraničného priechodu z územia Slovenskej republiky na území Českej republiky a sú držiteľmi potvrdenia od zamestnávateľa o takomto výkone práce (**bod 7 Opatrenia**).

V súvislosti s Českou republikou upravuje Opatrenie aj ďalšie prípady, pri ktorých sa uplatňujú výnimky z povinností a opatrení podľa bodov **(1) a (2)** tohto príspevku. Konkrétne pôjde o osoby, ktoré **(A)** majú trvalý pobyt alebo prechodný pobyt v Slovenskej republike a navštevujú, študujú alebo sa uchádzajú o navštevovanie alebo štúdium na materskej, základnej, strednej alebo vysokej škole v Českej republike, vrátane jednej sprevádzajúcej osoby, **(B)** majú trvalý pobyt alebo prechodný pobyt v Českej republike a na území Slovenskej republiky

navštevujú, študujú alebo sa uchádzajú o navštevovanie alebo štúdium na materskej, základnej, strednej alebo vysokej škole vrátane jednej sprevádzajúcej osoby, **(C)** majú štatút žiaka základnej školy alebo strednej školy alebo štatút študenta dennej formy vysokoškolského štúdia a nedovršili **26 rokov** veku a majú trvalý pobyt alebo prechodný pobyt v Slovenskej republike a zúčastňujú sa tréningového procesu, ako riadni členovia športového klubu v Českej republike vrátane jednej sprevádzajúcej osoby (**bod 8 Opatrenia**).

Opatrenie ďalej spod povinností a opatrení v zmysle bodov **(1) a (2)** tohto príspevku oslobodzuje aj osoby, ktoré **(A)** majú trvalý pobyt alebo prechodný pobyt v Slovenskej republike a poskytujú **neodkladnú starostlivosť** blízkym rodinným príslušníkom na území susedného štátu, ktorí nie sú schopní sa sami o seba postarať, a to vrátane jednej sprevádzajúcej osoby, **(B)** majú trvalý pobyt alebo prechodný pobyt v niektorom zo susedných štátov Slovenskej republiky a prekračujú hranicu Slovenskej republiky z dôvodu realizácie neodkladnej starostlivosti o blízkych rodinných príslušníkov na území Slovenskej republiky, ktorí nie sú schopní sa sami o seba postarať, a to vrátane jednej sprevádzajúcej osoby (**bod 9 Opatrenia**).

Výnimka z povinností a opatrení podľa bodov **(1) a (2)** tohto príspevku sa týka aj osôb, ktoré majú trvalý pobyt alebo prechodný pobyt v Slovenskej republike a ktoré **obhospodarujú pozemky nachádzajúce sa na území Českej republiky do vzdialenosti 10 km** od štátnej hranice Slovenskej republiky (uvedené platí rovnako aj **naopak**) (**bod 10 Opatrenia**).

Poslednú, z Opatrením zakotvených výnimiek z povinností a opatrení, priblížených v bodoch **(1) a (2)** tohto príspevku predstavujú osoby, ktoré účinkujú alebo sa inak podieľajú na cezhraničnej audiovizuálnej, televíznej, divadelnej alebo inej umeleckej produkcii a ktoré preto z dôvodu výroby audiovizuálneho diela alebo programu, podania umeleckého výkonu alebo realizácie umeleckého diela na území Slovenskej republiky vstupujú na územie Slovenskej republiky z Českej republiky alebo sa na územie Slovenskej republiky vracajú po tom, čo sa na území Českej republiky zúčastnili výroby audiovizuálneho diela, programu, podania umeleckého výkonu alebo

realizácie umeleckého diela, ak sú držiteľmi potvrdenia od producenta audiovizuálneho diela, vysielateľa alebo výrobcu programu, divadla alebo inej osoby zabezpečujúcej podanie umeleckého výkonu alebo realizáciu umeleckého diela (**bod 11 Opatrenia**).

Z odôvodnenia Opatrenia vyplýva, že osoba, ktorej v zmysle Opatrenia vznikla povinnosť izolácie, je tiež povinná (**A**) sledovať svoj zdravotný stav (náhly nástup aspoň jedného z týchto príznakov: horúčka, kašeľ, dýchavičnosť) a v prípade objavenia sa príznakov bez meškania telefonicky kontaktovať ošetrojúceho lekára a územne príslušný regionálny úrad verejného zdravotníctva a podrobiť sa odberu biologického materiálu, (**B**) zdržať sa sociálnych kontaktov, (**C**) zdržať sa cestovania, okrem bezodkladného presunutia sa do miesta izolácie v domácom

prostredí, (**D**) zdržať sa akýchkoľvek činností, ktoré si vyžadujú opustiť miesto izolácie alebo prijímať v mieste izolácie vnímavé osoby. Nerešpektovanie Opatrením uložených povinností sa považuje za **priestupok na úseku verejného zdravotníctva**, za ktorý môže príslušný regionálny úrad verejného zdravotníctva uložiť pokutu až do výšky **1 659 eur** (v blokovom konaní do výšky **1 000 eur**).

Prílohu Opatrenia predstavuje zoznam „**menej rizikových**“ krajín, ktorý je na pravidelnej báze aktualizovaný.

Opatrenie nadobudlo účinnosť dňa **01. októbra 2020 o 7:00** hod a platí do **odvolania**. Nadobudnutím účinnosti Opatrenia došlo k zrušeniu opatrenia **UVZ č. OLP/7310/2020 zo 17. septembra 2020**.

PREHĽAD NAJDÔLEŽITEJŠÍCH ZMIEN, KTORÉ PRINIESLA NOVELA ZÁKONA O ODPADOCH

Novela stabilizuje systém nakladania s triedeným zberom komunálnych odpadov - odpadov z obalov a neobalových výrobkov tak, aby bol v súlade s princípom rozšírenej zodpovednosti výrobcov, napr. predísť opakovaniu situácie, ktorá nastala začiatkom roka 2020, kedy okolo 400 obcí z dôvodu vyhýbania sa plneniu zákonných povinností niektorých výrobcov obalov a výrobcov neobalových výrobkov, nemalo uzatvorenú zmluvu s organizáciou zodpovednosti výrobcov pre obaly. Ide o niekoľko opatrení, ako je stabilizovanie vzťahov, povinnosť uhradiť náklady za zabezpečenie triedeného zberu a následného zhodnotenia odpadov z obalov a odpadov z neobalových výrobkov, posun zverejnenia údajov potrebných na stabilizovanie systému kolektívneho nakladania s odpadom z obalov a odpadom z neobalových výrobkov.

Dňa **24. septembra 2020** prijala Národná rada Slovenskej republiky zákon č. **285/2020 Z. z.** (ďalej len „novela“), ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. **79/2015 Z. z.** o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o odpadoch“) a ktorým sa mení zákon č. **302/2019 Z. z.**

o zálohovaní jednorazových obalov na nápoje a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskoršieho predpisu (ďalej len „zákon o zálohovaní obalov“).

Prvou zásadnejšou zmenou, ktorú novela prináša, je doplnenie nového ustanovenia **§ 27 ods. 25** zákona o odpadoch, podľa ktorého „výrobca obalov a výrobca neobalových výrobkov, ktorí ukončia zmluvný vzťah podľa ustanovenia **§ 27 ods. 14 písm. a) druhého bodu** zákona o odpadoch, sú povinní uzatvoriť nový zmluvný vzťah s organizáciou zodpovednosti výrobcov pre obaly najneskôr do **31. októbra** kalendárneho roka, v ktorom výpoveď podali. Povinnosť podľa predošlej vety sa nevzťahuje na výrobcu obalov a výrobcu neobalových výrobkov, ktorí od **1. januára** nasledujúceho roka plnia vyhradené povinnosti individuálne, výrobcu obalov podľa **§ 54 ods. 6** zákona o odpadoch a výrobcu neobalových výrobkov podľa **§ 74 ods. 4** zákona o odpadoch“ (ustanovenie **§ 27 ods. 25** zákona o odpadoch).

Citované ustanovenie **§ 27 ods. 15** zákona o odpadoch vkladá novela do zákona o odpadoch z dôvodu, že vzhľadom na časté presuny výrobcov obalov a výrobcov neobalových výrobkov a

pravdepodobne špekulatívne konanie niektorých aktérov uzatvárať vzájomné zmluvné vzťahy, aby plnili ustanovenia zákona o odpadoch na začiatok roka, resp. až ku koncu I. kvartálu kalendárneho roka, dochádzalo k výraznému nevyrovnanému systému. Z uvedených dôvodov boli obciam vypovedávané zmluvy od organizácií zodpovednosti výrobcov pre obaly a následne nebol v týchto obciach zabezpečený zber triedených zložiek komunálneho odpadu, v niektorých prípadoch až do konca I. kvartálu kalendárneho roka. Na zabezpečenie a hlavne pre stabilitu systému triedeného zberu v obciach sa zavádza povinnosť mať uzatvorené nové zmluvné vzťahy najneskôr do **31. októbra**.

→ Zmluva o plnení vyhradených povinností

Ďalšou dôležitou zmenou, ktorú novela prináša, je **špecifikácia** doby, na ktorú sa uzatvára zmluva o plnení vyhradených povinností medzi organizáciou zodpovednosti výrobcov a zakladateľom, vlastníkom, prevádzkovateľom organizácie zodpovednosti výrobcov alebo výrobcom **z pôvodného obdobia na dobu určitú na obdobie doby určitej, avšak najmenej dvoch kalendárnych rokov**. Po novom tak v zmysle ustanovenia **§ 28 ods. 4 písm. b)** zákona o odpadoch platí: „Organizácia zodpovednosti výrobcov je povinná uzavrieť za nediskriminačných podmienok so zakladateľom, vlastníkom, prevádzkovateľom organizácie zodpovednosti výrobcov alebo výrobcom zmluvu o plnení vyhradených povinností okrem prípadov uvedených v ustanovení **§ 28 ods. 8** zákona o odpadoch; zmluva o plnení vyhradených povinností sa uzatvára **na dobu určitú najmenej na obdobie dvoch kalendárnych rokov**.“ (ustanovenie **§ 28 ods. 4 písm. b)** zákona o odpadoch).

Novela ďalej prináša aj zavedenie **zodpovednosti plniť štandardy zberu triedených zložiek komunálnych odpadov** pre odpady z obalov a odpady z neobalových výrobkov na **organizáciu zodpovednosti výrobcov pre obaly, ktorá v danej obci zabezpečuje zber odpadov** z obalov a neobalových výrobkov. Táto zmena vyplýva zo záverov analýzy „**Ako pretriediť triedený zber**“, ktorú vypracoval Inštitút environmentálnej politiky na zabezpečenie správneho plnenia štandardov zberu v jednotlivých obciach.

Vzhľadom na to, že postupne sa zvyšuje cieľ zberu, za ktorý zodpovedá organizácia zodpovednosti výrobcov pre obaly, mala by sa primerane zvyšovať aj potreba objemu zberných nádob pre zabezpečenie štandardov zberu.

Predmetná zmena sa do zákona o odpadoch pretavuje doplnením nových ustanovení **§ 59 ods. 1 písm. f), g) a h)** zákona o odpadoch, v zmysle ktorých je „organizácia zodpovednosti výrobcov pre obaly, zabezpečujúca systém združeného nakladania s odpadmi z obalov povinná okrem povinností podľa ustanovenia **§ 28 ods. 4** zákona o odpadoch **(F)** zabezpečiť vykonávanie triedeného zberu komunálnych odpadov pre odpady z obalov a odpady z neobalových výrobkov najmenej v rozsahu vyplývajúcom z požiadaviek ustanovených pre triedený zber komunálnych odpadov [**§ 105 ods. 3 písm. w** zákona o odpadoch)], **(G)** uhradiť náklady na zabezpečenie triedeného zberu a zhodnotenia odpadov z obalov a odpadov z neobalových výrobkov vo výške ekonomicky oprávnených výdavkov ustanovených vykonávacím predpisom [**§ 105 ods. 3 písm. m** zákona o odpadoch)], **(H)** doručiť Ministerstvu životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) a koordinačnému centru pre prúd odpadov z obalov a z neobalových výrobkov do **31. októbra** kalendárneho roka údaje potrebné pre výpočet jej trhového podielu v rozdelení na **(1)** zoznam zastúpených výrobcov na nasledujúci kalendárny rok obsahujúci identifikačné údaje zastúpených výrobcov a údaje o ich množstvách výrobkov uvedených na trh jednotlivými zastúpenými výrobcami v príslušnom kalendárnom roku za obdobie január až september a predchádzajúcom kalendárnom roku za obdobie október až december, **(2)** zoznam výrobcov, ktorí v príslušnom roku uzavreli s organizáciou zodpovednosti výrobcov zmluvu o plnení vyhradených povinností, s platnosťou od **1. januára** nasledujúceho roka a údaje o ich množstvách výrobkov uvedených na trh podľa bodu 1, **(3)** zoznam výrobcov, ktorí v príslušnom roku ukončili zmluvu o plnení vyhradených povinností s danou organizáciou zodpovednosti výrobcov pre nasledujúci kalendárny rok a údaje o ich množstvách výrobkov podľa bodu 1.“ (ustanovenie **§ 59 ods. 1 písm. (F), (G) a (H)** zákona o odpadoch).

Ako bolo uvedené v úvode tohto príspevku, v súvislosti so zákonom o odpadoch bolo potrebné

riešiť situáciu zo začiatku roka **2020**, kedy viacero obcí nemalo uzatvorené zmluvy s organizáciou zodpovednosti výrobcov pre obaly a následne nebolo zabezpečené financovanie zberu triedených zložiek odpadov z obalov a odpadov z neobalových výrobkov. Na uvedené novela reaguje zakotvením nových ustanovení **§ 59 ods. 12 a 13** zákona o odpadoch:

„Ak organizácia zodpovednosti výrobcov pre obaly vypovie zmluvu s obcou uzatvorenú podľa **§ 59 ods. 2** zákona o odpadoch, **je povinná** zabezpečiť triedený zber odpadov z obalov a odpadov z neobalových výrobkov v tejto obci **do uzatvorenia nového zmluvného vzťahu tejto obce s inou organizáciou zodpovednosti výrobcov pre obaly v rozsahu doterajšieho systému triedeného zberu odpadov z obalov a odpadov z neobalových výrobkov v tejto obci.**“ (ustanovenie **§ 59 ods. 12** zákona o odpadoch).

„Vysporiadanie preukázateľných nákladov na zabezpečenie triedeného zberu odpadov z obalov a odpadov z neobalových výrobkov vrátane vysporiadania dokladov o vyzbieraných a zhodnotených množstvách odpadov z obalov a odpadov z neobalových výrobkov podľa **§ 59 ods. 12** zákona o odpadoch sa musí vykonať **do troch mesiacov** od uzatvorenia nového zmluvného vzťahu s obcou.“ (ustanovenie **§ 59 ods. 13** zákona o odpadoch).

→ **Zodpovednosť za nakladanie s odpadom**

Ďalšou, z plejády zmien, ktoré novela prináša, je **návrat zodpovednosti** za nakladanie s odpadom z obalov a odpadom z neobalových výrobkov z iných zdrojov **z obcí na pôvodcov týchto odpadov**. Uvedené znamená návrat k stavu, platnému pred **01. júlom 2020**. Predmetná zmena sa prejavila odstránením ustanovenia **§ 81 ods. 1 písm. a) bodu 3** zo zákona o odpadoch („Za nakladanie s komunálnym odpadom **zodpovedá obec**, ak ide o oddelene vyzbieraný komunálny odpad z neobalových výrobkov a iných zdrojov...“ (**pôvodné, v súčasnosti neexistujúce ustanovenie § 81 ods. 1 písm. a) bod 3** zákona o odpadoch)) a zároveň pridaním ustanovenia **§ 81 ods. 1 písm. b) bod 3** zákona o odpadoch („Za nakladanie s komunálnym odpadom **zodpovedá ako pôvodca odpadu fyzická osoba - podnikateľ a právnická osoba**, ak ide o oddelene vyzbieraný odpad z obalov z iných zdrojov a oddelene

vyzbieraný odpad z neobalových výrobkov z iných zdrojov.“ (ustanovenie **§ 81 ods. 1 písm. b) bod 3** zákona o odpadoch)).

Ďalšou, pozornosti hodnou zmenou, je úprava ustanovení **§ 112 ods. 10 až 13** zákona o odpadoch, ktorá má zabezpečiť súčinnosť orgánu štátneho dozoru o uložených pokutách výrobcovi obalov a výrobcovi neobalových výrobkov za porušenie menovaných zákonných povinností výrobcu pre Koordinačné centrum pre prúd odpadov z obalov a z neobalových výrobkov potrebnú informovanosť pre efektívne uplatňovanie a vymáhanie nákladov.

„Ak orgán štátneho dozoru uloží výrobcovi batérií a akumulátorov, výrobcovi obalov alebo výrobcovi neobalového výrobku pokutu za porušenie povinnosti podľa **§ 27 ods. 4 písm. a)** zákona o odpadoch, **§ 27 ods. 5 a 6** zákona o odpadoch, **§ 27 ods. 12 písm. b)** zákona o odpadoch alebo **§ 30 ods. 1 až 4** zákona o odpadoch, v rozhodnutí o uložení pokuty súčasne uloží aj **opatrenia na nápravu** protiprávneho konania, najmä opatrenie na nápravu, ktorým orgán štátneho dozoru uloží povinnému povinnosť uhradiť Koordinačnému centru pre prúd použitých batérií a akumulátorov alebo Koordinačnému centru pre prúd odpadov z obalov a odpadov z neobalových výrobkov **náklady na plnenie vyhradených povinností výrobcu batérií a akumulátorov, výrobcu obalov a výrobcu neobalových výrobkov.**“ (ustanovenie **§ 112 ods. 10** zákona o odpadoch).

„Pri určení nákladov na plnenie vyhradených povinností výrobcu batérií a akumulátorov podľa **§ 112 ods. 10** zákona o odpadoch orgán štátneho dozoru použije sadzby vo výške ustanovenej ministerstvom. Pri určení nákladov na plnenie vyhradených povinností výrobcu obalov alebo výrobcu neobalového výrobku podľa **§ 112 ods. 10** zákona o odpadoch orgán štátneho dozoru použije sadzby pre určenie nákladov na zabezpečenie triedeného zberu a zhodnotenia odpadov z obalov a odpadov z neobalových výrobkov vo výške ustanovenej ministerstvom.“ (ustanovenie **§ 112 ods. 11** zákona o odpadoch).

„Náklady podľa **§ 112 ods. 10 a 11** zákona o odpadoch budú v prípade batérií a akumulátorov poukázané na účet Koordinačného centra pre prúd použitých batérií a akumulátorov a v prípade obalov a neobalových výrobkov na účet

Koordináčného centra pre prúd odpadov z obalov a odpadov z neobalových výrobkov.“ (ustanovenie **§ 112 ods. 12** zákona o odpadoch).

„Orgán štátneho dozoru poskytne Koordináčnemu centru pre prúd použitých batérií a akumulátorov alebo Koordináčnemu centru pre prúd odpadov z obalov a odpadov z neobalových výrobkov **informácie** o ukončených konaniach o správnych deliktach vedených voči výrobcovi batérií a akumulátorov alebo voči výrobcovi obalov alebo výrobcovi neobalového výrobku z dôvodu porušenia povinností podľa **§ 27 ods. 4 písm. a)** zákona o odpadoch, **§ 27 ods. 5 a 6** zákona o odpadoch, **§ 27 ods. 12 písm. b)** zákona o odpadoch alebo **§ 30 ods. 1 až 4** zákona o odpadoch.“ (ustanovenie **§ 112 ods. 13** zákona o odpadoch).

→ **Nové prechodné ustanovenia zákona o odpadoch**

Novela vkladá do zákona o odpadoch aj nové ustanovenie **§ 135ec** zákona o odpadoch („**Prechodné ustanovenia k úpravám účinným dňom vyhlásenia**“):

„Ministerstvo zverejní na svojom webovom sídle údaje potrebné pre výpočet trhového podielu organizácie zodpovednosti výrobcov pre obaly podľa **§ 52 ods. 34** zákona o odpadoch pre kalendárny rok **2021 do 30. novembra 2020.**“ (ustanovenie **§ 135ec ods. 1** zákona o odpadoch).

„Výrobca obalov a výrobca neobalových výrobkov sú povinní uzatvoriť nový zmluvný vzťah s organizáciou zodpovednosti výrobcov pre obaly podľa **§ 27 ods. 25** zákona o odpadoch v **roku 2020 do 20. novembra 2020.**“ (ustanovenie **§ 135ec ods. 2** zákona o odpadoch).

„Organizácia zodpovednosti výrobcov pre obaly je povinná doručiť ministerstvu a koordináčnemu centru pre prúd odpadov z obalov a z neobalových

výrobkov údaje potrebné pre výpočet jej trhového podielu podľa **§ 59 ods. 1 písm. h)** zákona o odpadoch za obdobie **január až september 2020 a za obdobie október až december 2019 do 20. novembra 2020.**“ (ustanovenie **§ 135ec ods. 3** zákona o odpadoch).

„Organizácia zodpovednosti výrobcov pre obaly je povinná zosúladiť zmluvy podľa **§ 59 ods. 2 a 4** zákona o odpadoch s **§ 28 ods. 4 písm. b)** zákona o odpadoch a **§ 59 ods. 1 písm. f) a g)** zákona o odpadoch do **31. decembra 2020.**“ (ustanovenie **§ 135ec ods. 4** zákona o odpadoch).

V ustanovení **§ 135ec ods. 1 až 3** zákona o odpadoch sú teda ustanovené termíny plnenia povinností pre ministerstvo, výrobcu obalov a výrobcu neobalových výrobkov a organizáciu zodpovednosti výrobcov pre obaly tak, aby už v roku **2021** bolo možné do istej miery stabilizovať systém nakladania s odpadmi z obalov a odpadmi z neobalových výrobkov. V ustanovení **§ 135ec ods. 4** zákona o odpadoch sa ustanovuje prechodné obdobie pre organizáciu zodpovednosti výrobcov pre obaly na úpravu zmluvy s obcou, v ktorej zabezpečuje vykonávanie zberu komunálnych odpadov z obalov a neobalových výrobkov a zmluvy so zberovou spoločnosťou tak, aby boli v súlade s ustanovením **§ 59 ods. 1 písm. f) a g)** zákona o odpadoch.

Predmetom úpravy tohto príspevku sú vzhľadom na obsahovú rozsiahlosť len vybrané zmeny, ktoré novela prináša. Plné znenie novelizovaného zákona o odpadoch je dostupné na webovom sídle Národnej rady Slovenskej republiky a v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

Časť novely nadobudla účinnosť dňom vyhlásenia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky (**14. októbra 2020**) a časť nadobúda účinnosť dňa **01. januára 2021**.

Informácie uvedené v bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO nie sú poskytovaním právnych rád. Nemožno z neho odvodzovať žiadne práva ani povinnosti. Materiál obsiahnutý v tomto dokumente je informatívnej povahy a aplikácia vyššie uvedených informácií bude vždy špecifická v závislosti od konkrétnych okolností prípadu. Z uvedených dôvodov pri konkrétnych právnych riešeniach preto vždy odporúčame konzultácie. I keď bulletin nepreberá zodpovednosť za prípadné chyby či nepresnosti, ani za akékoľvek škody vzniknuté z aktivít konaných na základe informácií uvedených v tomto dokumente.

Obsah bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO nie je možné využívať pre účely zisku, ponúkať svojim klientom ako svoj vlastný alebo publikovať bez predchádzajúceho písomného súhlasu spoločnosti ULC Čarnogurský s.r.o. V prípade záujmu o ďalšie informácie alebo o poskytnutie individuálneho poradenstva či konzultácií nás neváhajte kontaktovať.

V prípade, že naďalej nechcete byť adresátom tejto služby, kontaktujte nás na e-mailovej adrese probono@ulclegal.com. Ďakujeme.

V prípade akýchkoľvek otázok kontaktujte, prosím, autora článkov JUDr. Martina Točka prostredníctvom emailovej adresy taby@ulclegal.com.

© ULC Čarnogurský, 2020